

Auteur : Ramon Martensen
Title : Een dappere, nieuwe wereld
Datum : 31-3-2024
Woorden : 598

Ik woonde in Dublin en zwierf zinloos door de stad met een vriend van me. Ik werkte daar destijds met dak- en thuislozen met verslavingsproblematiek. De zwerftochten boden zelden afleiding aangezien de misère die ik op mijn werk tegenkwam de hele stad doordrenkte. Tot we op deze specifieke zwerftocht een buurtje tegenkwamen met unieke, futuristische huizen, gelegen vlakbij de Liffey rivier. Een ideale locatie met ideale woningen. We stapten een andere wereld binnen met een ander soort mensen. Een stel jogde in vergelijkbare spandex-outfits langs met piepend horloges die schijnbaar hun hartslag bijhielden. Later nog zo'n stel en een gezinnetje met blakende kinderen en hun kleding tip-top in orde. Een groot contrast met mijn cliënten die wekenlang dezelfde kleding droegen en beneveld door het leven waggelden.

Mijn vriend vertelde me dat deze buurt speciaal voor Google werknemers was gebouwd. Iets dat mij zodanig fascineerde dat ik thuis meteen ben gaan googlen wat ze nog meer doen.. Een hoop, zo bleek. Meditatie, sportfaciliteiten, gratis gezonde maaltijden, was- en kapservice, kinderopvang en nog veel meer.

Ziehier: het arbeidersparadijs is bereikt en er is geen revolutie bij aan te pas gekomen. Een utopie binnen handbereik. Nou ja, behalve dan voor de duizenden slavenarbeiders die de grondstoffen voor ze uit de grond trekken, maar dat terzijde.

Goed, een werkplek waar je alles vindt wat je nodig hebt. Niet alleen het praktische, maar ook zelfzorg en persoonlijke groei. Het doet een beetje denken aan wat Ford deed toen hij zijn mannelijke werkers dubbel betaalde zodat hun vrouwen thuis voor hen konden zorgen waardoor ze uitgerust op het werk verschenen.

De vraag is natuurlijk waarom Google zoveel zou investeren in deze voorzieningen. De extra winst die ze behaalt uit de toegenomen efficiëntie van deze goed verzorgde werkers zal onder de streep ongetwijfeld niet opwegen tegen de kosten. De eerste stappen naar een betere wereld zal het ook niet zijn. Ze zitten immers in Ierland om belasting te vermijden.

Toch hebben ze kosten noch moeite bespaard om iets groots neer te zetten. Een nieuw soort gemeenschap in een tijd waarin traditionele gemeenschappen hun invloed verliezen (b.v. religieuze, etnische, culturele en zelfs familiale gemeenschappen) Ze maken het aloude cliché: "In dit bedrijf zijn we als een familie" waar in woord en daad. Hun intenties en die van het blik TED-talkers dat ze hebben opengetrokken voor de vormgeving van hun visie zijn ongetwijfeld goed, maar misleid.

Ik sluit me aan bij het idee van Zizek waarin kapitalisme niet meer zozeer een rationele strijd is tussen kapitalisten en arbeiders, maar in de plaats daarvan een ideologie die onze denken en handelen onbewust stuurt en bepaalt. Deze ideologie heeft nu een fysieke manifestatie in de vorm van een gemeenschap waarin men leeft en sterft, opgroeit en het gezinsleven vormgeeft. Inclusief de kapitalistische waarden waarin de genoemde zelfzorg mensen maakt tot wezens die zichzelf scheppen tot volmaakte efficiëntie machines en waar men zich volledig identificeert met zijn deelname aan deze gemeenschap en het succes dat daartoe heeft geleid.

Google is een trendsetter onder grote bedrijven en aangezien de globale economische trend beweegt richting grote multinationals, verwacht ik steeds meer van dit soort bedrijfsbuurten. Er gaat daarmee iets verloren. De openbare ruimte die steeds meer particulier wordt en waarin geen plaats meer is voor mensen met een randje.

Zowel de steden als de mensen zullen hun identiteit verliezen aan de waarden die een manifestatie zijn van een onderbewust kapitalisme dat intrinsiek geworden is. Een nieuwe tijd is aangebroken. De homo-corporatus. Het gezicht wederom op Foucaultiaanse wijze afgeveegd tot de enige overgebleven gezichten die rimpelige en doorleefde van mijn oud-cliënten zijn.